

Надруковано: Слободяник, Ю. Б. Державний аудит лісогосподарств як фактор нарощування еколого-економічного потенціалу країни [Текст] / Ю. Б. Слободяник, Ю. М. Тимощенко // Запровадження МСФЗ в Україні: проблеми та перспективи для аграрного сектору. VII Міжнародна науково-практична конференція. ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН, 25 листопада 2011 р.: збірник тез виступів / Відпов. за вип. Б. В. Мельничук. – К. : ТОВ «Юр-Агро-ВЕСТА», 2011. – С. 291-293.

Секція 2. Розвиток аудиторського обслуговування підприємств АПВ в контексті запровадження МСФЗ та МСА.

УДК 657.6 : 336.1 : 630

Ю. Б. Слободяник, к.е.н., доцент,

Ю. М. Тимощенко, асистент,

кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

ДЕРЖАВНИЙ АУДИТ ЛІСОГОСПОДАРСТВ ЯК ФАКТОР НАРОЩУВАННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ

Концепція сталого розвитку передбачає задоволення матеріальних та духовних потреб населення, раціональне і екологічно безпечне ведення господарства, ефективне використання природних ресурсів, що забезпечує їх збереження, поновлення і примноження. Серед природних ресурсів, якими володіє Україна, важливу екологічну роль відіграє лісовий фонд. І хоча Україна характеризується відносно невисокою лісистістю – лише 15,7 % території України вкрито лісами, – важливість лісового господарства для розвитку еколого-економічного потенціалу країни не викликає сумнівів. Це підтверджується значними темпами розвитку

лісового господарства, що спостерігається останніми роками. Так, за даними Державної служби статистики України, кількість заповідників, національних природних парків, за останні десять років збільшилася з 31 у 2000 р. до 45 у 2010 р., а їх площа зросла на 47,7 % з 887,5 тис. га до 1310,5 тис. га відповідно. Крім того, значно зросли обсяги відтворення лісів – з 37,8 тис. га у 2000 р. до 70,1 тис. га у 2010 р., що становить 85,4 %.

Не зважаючи на стрімкий розвиток сфери лісового господарства, продовжують залишатися не розв'язаними системоутворюючі проблеми, зокрема: відсутність єдиної системи управління лісовим господарством; підпорядкованість лісів різним органам управління (за даними Рахункової палати, Держкомлісгоспу належить 68 %, Мінагрополітики – 17 %, Міноборони, МНС – по 2 %, Мінприроди, Мінтранс'язку – по 1 %, іншим міністерствам та відомствам – 2 %, земель запасу і не наданих у користування – 7 %); незаконні вирубки лісів; нелегальний оборот лісопродукції; захоплення земель лісового фонду з метою їх переведення в інші категорії, зокрема під забудову; порушення технології лісорозробок, переробки деревини; відсутність повноцінного контролю за використанням лісових ресурсів тощо.

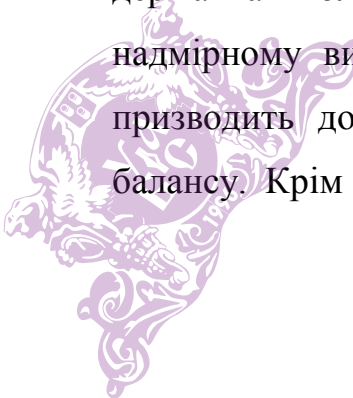
Необхідно зауважити, що форма власності на ліси істотно не змінилась з часу набуття Україною незалежності, – держава володіє більш ніж 99 % лісів, і лише 1 % знаходиться у комунальній та у приватній власності. На нашу думку, значна розгалуженість системи управління лісовим господарством на тлі обмеженого фінансування діяльності Держкомлісгоспу, як основної інституції в цій сфері, унеможлиблює якісне здійснення контрольних функцій у галузі лісового господарства. Крім того, за оцінками експертів Рахункової палати, децентралізація функцій контролю за збереженням, використанням та відтворенням лісів викликала ситуацію, коли поза увагою держави залишилось 32 % їх загальної площі. Безумовно, це не сприяє підвищенню ефективності заходів із збереження

лісового фонду, проведенню єдиної державної політики в лісовому господарстві.

Державна цільова програма «Ліси України» на 2010-2015 рр. покликана розв'язати існуючі проблеми за рахунок реалізації наступних заходів:

- збільшення лісистості;
- збільшення ресурсного та екологічного потенціалу лісів, здійснення лісогосподарської діяльності за принципами сталого розвитку лісів;
- підвищення опірності лісових екосистем, охорони лісів;
- відтворення, охорони та раціонального використання мисливської фауни;
- раціонального використання лісових ресурсів;
- підвищення ефективності управління лісовим господарством;
- покращення наукової та професійної бази для розвитку лісового господарства.

Надзвичайно важлива роль лісового господарства для нарощування еколого-економічного потенціалу країни, забезпечення її сталого розвитку обумовлює необхідність незалежного контролю з боку суспільства. Ліси є основним стабілізуючим елементом, що мінімізує несприятливі природні процеси і явища в гірських місцевостях. Отже, наслідки прорахунків в сфері лісового господарства загрожують не лише окремим громадянам або територіям, а й суспільству в цілому. Прикладом слугують останні повені у Карпатському регіоні, що завдали значної шкоди не лише лісогосподарським об'єктам, а й економіці країни в цілому. Отже, державна політика в сфері лісового господарства має запобігати надмірному використанню лісових ресурсів, що в кінцевому підсумку призводить до зменшення біорізноманіття та порушення екологічного балансу. Крім того, достатньо складно усунути існуючі протиріччя між

охороною навколишнього середовища і прибутковістю лісового господарства.

На нашу думку, процес залучення громадськості до прийняття важливих рішень в цій сфері (наприклад, щодо виділення і надання у користування земельних лісових ділянок, затвердження розрахункової лісосіки, будівництва небезпечних об'єктів тощо) може стати впливовим фактором розвитку лісового господарства країни.

Вважаємо, що вирішенням проблеми забезпечення ефективного і незалежного контролю з боку суспільства за діяльністю лісогосподарств стане запровадження і розвиток державного аудиту в цій сфері. Сучасні форми державного аудиту законності й ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на виконання державних цільових програм в сфері розвитку лісогосподарства, не лише забезпечать прозорий і дієвий контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів, а й стануть фактором нарощування еколого-економічного потенціалу країни.

State Higher Educational Institution
"UKRAINIAN ACADEMY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE"
Державний вищий навчальний заклад
"УКРАЇНЬСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ"
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ